

פרשת תזריע

"ושערה הפך לבן" (יג,כ) ההא מופקת

אבל "ושערה לא הפך לבן" (בפסוק ד) ההא לא מופקת והוא יוצא מן הכלל והיתה ההא צריכה להיות מבוטאת שהרי פירושו שיער שלה²²⁵.

כשתבוא פתח גנובה כמו בסוף המילה "להתמהמה" (שמות יב,לט) הרי תנועת הפתח שבאה באות הא שייכת למעשה ליוד החסרה²²⁶, אבל ההא עצמה היא מופקת לכן צריך לבטא את המילה להתמהמה²²⁷, וכמו כן אין לשכוח לבטא גם את ההא שבאמצע התיבה כמובן.

גם בארמית יש מפיך הא ומופיעים כמה מפיכים בקדיש שיש לבטאן כהוגן כגון, שמייה, כרעותיה, מלכותיה, פורקניה ומשיחיה, עם צירי ומפיך הא בסופם.

מפיק הא

"אדם כיהיה בעור-בשרו" (יג,ב) -

ההא הראשונה מנוקדת בשוא נח ויש להשמיע אותה במבטא, ואילו ההא האחרונה אינה מנוקדת ואינה מבוטאת כאילו כתוב "יה-י". בד"כ הא בסוף המילה אינה מבוטאת, וכאשר כן צריך לבטא אותה, אז שמים בה נקודה כעין הדגש כמו "אין-בה" (יג,כא) המבוטאת כאילו כתוב "אין-בה", וכמו "ומפיקים נוגה" (שחרית של שבת) כאילו כתוב נוגה.

הא היוצאת במבטא מכונה **מפיק הא** ומי שלא מוציא אותו במבטא, כמוהו כמי שהשמיט כל אות אחרת במילה. לכן אין לומר "ב" במקום "בה", או "נוג" במקום "נוגה" וכ"ש לומר "ייה" במקום "יהיה", וכן כל כיוצא באלו.

לעיתים גם משתנה המשמעות אם משמיטים את מבטא ההא, לדוגמא: "אשה" - גברת. אבל "אשה" כשמבטאים את ההא פירושו איש שלה, ונמצאו שניהם בפסוק אחד "ואשה גרושה מאישה לא יקחו" (כא,ז).

ובפרשה, "נדרת דוטה" (יב,ב) - במפיק הא.

"ימי טהרה" (יב,ד) - במפיק הא, אבל

"דמי טהרה" שלפניו בפסוק (יב,ד) לא מפיק הא²²⁰ והוא שם דבר כמו דמי טוהר²²¹ וההא נוספת, לכן ההא נחה ולא מורגשת במבטא, ואינו דומה "לימי טהרה" שמפיק הא שלה, והוא סימן לנקבה הנסתרת, שפירושו ימי טוהר שלה.

אנחנו מוצאים בפסוק "היא העלה על

מוקדה" (ו,ב), שאין מפיק במילה

"מוקדה". יש סוברים שהיתה ההא ראויה לבוא במפיק²²² ופירושו מוקד²²³ שלה, ויש סוברים²²⁴ שההא נוספת ובא "מוקדה" עם הא במקום "מוקד" ללא הא, ופירושו "אש".

²²⁰ וסימן אחד במסורה ימים מגולים (מבוטאת ההא) דמים מכוסים (לא מבוטאת ההא) [סלת למנחה]. וסימניך "יהודה" פירוש ההא שאחר יוד של "יהודה" היא נעה (פירוש: מבוטאת) וההא שאחר הדלת נחה (פירוש: לא מבוטאת) כן הא של "טהרה" הסמוכה אצל "ימיו" "נעה" (מבוטאת) והסמוכה אצל "דמיו" היא "נחה" (לא מבוטאת). וסימן אחר "וכסינו את-דמיו" (בראשית לו,כו) [מנחת שי]. פירוש שההא שלאחר "דמיו" היא נחה ולא מבוטאת והיינו מכוסה.²²¹ רש"י כאן.

²²² רד"ק במכלול הו"ד במנחת-שי על פרשת צו.

²²³ מקום הבערת האש (מצודות תהלים קכ,ד).

²²⁴ הראב"ע שם.

²²⁵ עיין ברד"ק ישעיהו כא,ב.

²²⁶ עיין בדברינו לעיל בפרשת ויקרא על הפתח הגנובה.

²²⁷ והעד "כי לולא התמהמהנו" (בראשית מג,י). גם

"ויתמהמה" דלוט (בראשית יט,טז) עם מפיק הא וצריך לקוראו כנ"ל.